

Çocuğua ve özellikle çoluğa kavuşama(ma) üzerinden siyaset

BİLGE YAĞMURLU*

Bu sefer politika ana-babalığa karıştı. Şimdi konu, en azından çocuk sahibi olmak veya olmamanın anlamları üzerine. Önemli bir konu, üzerinde durmak lazım. Peki, çocuklu olmak kişi hakkında ne bilgi verir?

Ana-babaların çocuk yetiştirmede yaptıkları ile iç politikadaki sürece benzerliğini konu alan bir yazı yazmıştım geçen haftalarda. Aklımda bu konuda bir yazı daha yoktu doğrusu. Gelin görün ki bu sefer politika ana-babalığa karıştı. Bu sefer konu, en azından çocuk sahibi olmak veya olmamanın anlamları üzerine. Önemli bir konu, üzerinde durmak lazım.

Çocuklu olmak kişi hakkında size ne bilgi verir? Bu sorunun tek cevabı, kişinin çocuk sahibi olduğudur. Bunun dışında hiçbir bilgi vermez. Çocuk sahibi olması ana baba hakkında hiçbir şey söylemez. Her ana baba, avuç içindeki izler kadar farklıdır. Bunu bilmek için gelişim bilimcisi olmaya gerek de yoktur. Biraz haber takip ediyorsanız, anne babaların arasından ne pamuk kalpler çıkabildiğini de bilirsiniz. Detaylarını diğer yazılarda bulabileceğiniz bu olaylar, ana-babaların da her türlü zulme muktedir olduğunu gösterir. Dahası zulmü kendi yavrusuna da (da'ya vurgu yapalım) yapabilmiş insanlardır bu haberlerdeki ana babalar. Döverek öldürmekten tutun, her türlü taciz ve tecavüze, pornografik filmde oynatmaktan, hemcinsinden karşı cinse her alıcıya peşkeş çekmeye kadar. Bırakın yaşamayı, bunlar konuşması, hatta aklına getirmesi bile ağır konulardır. Güzel ülkemizde bunu yaşayanlar gerçekten de yalnızdır. Babasının zulmüne maruz kalan çocuğun yanında ne ana babası, ne devlet babası. Durum

böyle olunca, ana babaları ana-baba olmayanlardan ayrı bir yere koymak mümkün değildir. Esas olan insanın iyiliğidir, diyerek bir bilinmeyi söyleyelim o zaman. İyi insan olmak, empati, özgecilik (içtenlikle verme, yardım etme, paylaşma), vicdan; bunlar kimsenin tekelinde değildir.

Vicdan nedir?

Vicdan nedir dersanız, yaptığım ve yapmadığım şeyler yüzünden kuru kuruya gece uykuya dalamama hali değildir. Vicdan kendini davranışta gösterir. Zalim olmamada, isteyerek kimseye zarar vermemede, üzmemede, alay etmemede gösterir. Vicdan gelişimi, hayatın ilk yıllarında başlar, yetişkinlikte de gelişmeye devam eder. Yalnız gelişim bilimi bize küçük yaşlarda vicdani gelişimi ileri olanların gençlik ve yetişkinlikte de daha vicdanlı olduklarını söyler. Yaşla birlikte vicdansız davranışın sıklığından çok, formu değişir, o yaş dönemi için daha az göze batan bir hal alır, denebilir. Örneğin, küçük yaşlarda arkadaşlarının zayıflıklarıyla alay edenler, yetişkin olduklarında iş yerinde "mobbing" (bir nevi duygusal taciz) yapanlar olurlar, gibi. Keza, toplum içinde yaşama ile insan sosyalleşir ve neyin daha kabul edilebilir, neyin hiç kabul edilemez olduğunu öğrenir. Sosyalleşmenin ilk başladığı yer ailedir. Hangi konuların küçümseme konusu yapılamayacağına dair ilk bilgiler orada alınır. Bu bazen fiziksel özelliklerdir, bazen bir güçtür (kekemelik gibi).

İnanç ve çocuk üzerinden alay etmek

Kişinin çocuk sahibi olmamasını alay konusu yapmak hiçbir toplumda normal kabul edilmez. Bu konu kutsal kitaplarda da işlenir. Kevser Kuran'ın en kısa suresi olması itibarıyla Müslümanlar tarafından iyi bilinir. İndiği dönemde, Hz. Muhammed'in ilk çocuğu olan Kasım, 17 aylıkken ölmüş, o dönemde başka oğlu da olmamıştır. Oğlu olmayanın soyunun kuruduğu düşüncesinin hâkim olduğu Arabistan'da, Peygamber'in kimi rakipleri onu aşağılayarak "ebter (soyu kesik)" olduğunu söylerler; öldükten sonra adını sürdürecektir kimse kalmayınca unutulup gidecektir. Bunun üzerine Kevser suresi gelir ve Hz. Muhammed'e der ki "Sana büyük hayırlar verdik, rabbin için ibadet et, kurban kes, asıl ebter olan sana düşmanlık edenlerdir". Musevilik ve Hristiyanlıkta çocuk sahibi olmaya dair doğrudan bir mesaj olmasa da, bu konu farklı şekillerde işlenir. Eski Ahit'te anlatılan hikâyesinde, Hz. İbrahim'in 100 yaşına kadar çocuğu olmaz. Bu dönemde Hz. İbrahim halinden şikâyet etmez, kısır olan karısı Sarah dışında başka bir kadın aramaz; hatta dua edip başkalarının çocuk sahibi olmasını sağlayabilirken, kendisi için böyle bir istekte bulunmaz. Hristiyanlıkta ise Hz. İsa'nın bekâreti, yani evlenmemesi ve çocuk sahibi olmaması, kutsallığının bir işareti olarak görülür.

Hâl böyle iken, hem din öğretilerinin etkisi, hem de insanın vicdanlı olmaya doğal eğilimi ile, çocuk sahibi olamama, alay

konusu yapılmayacak konuların başında yerini almıştır. Kem gözlü ve sözlü kaynana ile görümcelerin dışında bunu küçümseme vesilesi yapan olmamıştır. Ailede vuku bulma şekli böyle iken, politikada benzeri bir söylem hiç görülmez. Sağ-sol kavgasının ülkeyi en azından üçe böldüğü 70'li yıllarda iç politikanın başını çeken iki önemli siyasi figür vardır: Ecevit ve Demirel. Pek çok açıdan birbirlerinin zıttı olan bu iki ismin ortak özelliklerinden en belirginini ikisinin de evli ama çocuksuz olmalarıdır. Kılıçların havada uçtuğu en karışık zamanlarda bile bu konu, çok çocuk sahibi olan Türkeş (7) ve Erbakan'ın (3) söylemlerinde hiç yer bulmaz.

Tabii, günümüzdeki modern versiyonunda, bu konunun ele alınış şekli çocuk sahibi olmanın ötesine geçiyor. Son yıllarda kadın vücudu ile uğraşan gözlerin yeni hedefi anlaşılabilir erkek vücudu. Keza sadece kadınların evlenmeleri, en az üç veya beş çocuk yapmaları, kürtaj olmamaları, hamile hamile gezmemeleri yeterli değil; erkeklerin de tez vakitte evlenmeleri, çocuğa ama en başta ve özellikle çoluğa kavuşmaları gerekmektedir.

Bilimsel makaleyi bitirme diliyle derleme dilekçemizi noktalayalım: Tüm bu bilgilerin ışığında... Yürütme ve yargının yanı sıra, siyaset ve ailenin de bağımsız olması konusunda... insan, vücudu ve hayatı ile uğraşılması ricasıyla... maruzatımızı arz ederiz.

* Koç Üniversitesi